

Tekst A - Pausanias VI, 21.2-6

1 5 10 15 20 25 30	1 ἰόντι γὰρ ἐπὶ τὸ στάδιον τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τοῦ Μητρώου, ἔστιν ἐν ἀριστερᾷ κατὰ τὸ πέρασ τοῦ ὄρους τοῦ Κρονίου λίθου τε πρὸς αὐτῷ τῷ ὄρει κρητὶς καὶ ἀναβασμοὶ δι' αὐτῆς· πρὸς δὲ τῇ κρητῖδι ἀγάλματα Διὸς ἀνάκειται χαλκᾷ. Ταῦτα ἐποιήθη μὲν ἀπὸ χρημάτων ἐπιβληθείσης ἀθληταῖς ζημίας ὑβρίσασιν ἐς τὸν ἀγῶνα, καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων Ζᾶνες. 10 Πρῶτοι δὲ ἀριθμὸν ἕξ ἐπὶ τῆς ὀγδόης ἔστησαν καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος· Εὐπόλος γὰρ Θεσσαλὸς χρήμασι διέφθειρε τοὺς ἐλθόντας τῶν πυκτῶν, Ἀγήτορα Ἀρκάδα καὶ Πρύτανιν Κυζικηνόν, σὺν δὲ αὐτοῖς καὶ Φορμίωνα Ἀλικαρνασσέα μὲν γένος, Ὀλυμπιάδι δὲ τῇ πρὸ ταύτης κρατήσαντα. Τοῦτο ἐξ ἀθλητῶν ἀδίκημα ἐς τὸν ἀγῶνα πρῶτον γενέσθαι λέγουσι, καὶ πρῶτοι χρήμασιν ἐζημιώθησαν ὑπὸ Ἡλείων Εὐπόλος καὶ οἱ δεξάμενοι δῶρα παρὰ Εὐπόλου. Δύο μὲν δὴ ἐξ αὐτῶν ἔργα Κλέωνος Σικυωνίου· τὰ δὲ ἐφεξῆς τέσσαρα ὅστις ἐποίησεν, οὐκ ἴσμεν. 15 Τῶν δὲ ἀγαλμάτων τούτων παρέντι τρίτον τε ἐξ αὐτῶν καὶ τέταρτον, γεγραμμένα ἐλεγείᾳ ἔστιν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις. Ἐθέλει δὲ τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐλεγείων δηλοῦν ὡς οὐ χρήμασιν ἀλλὰ ὠκύτητι τῶν ποδῶν καὶ ὑπὸ ἰσχύος σώματος Ὀλυμπικὴν ἔστιν εὐρέσθαι νίκην, τὸ δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ φησὶν ὡς τὸ ἀγαλμα ἔστηκε τιμῇ τε τῇ ἐς τὸ θεῖον καὶ ὑπὸ εὐσεβείας τῆς Ἡλείων καὶ ἀθληταῖς παρανομοῦσιν εἶναι δέος· πέμπτῳ δὲ καὶ ἕκτῳ, τῷ μὲν ἔστιν ἡ τοῦ ἐπιγράμματος γνώμη τὰ τε ἄλλα ἐς ἔπαινον Ἡλείων καὶ οὐχ ἡκιστα ἐπὶ τῇ ζημίᾳ τῶν πυκτῶν, ἐπὶ δὲ τῷ ὑπολοίπῳ διδασκαλίαν πᾶσιν Ἑλλήσιν εἶναι τὰ ἀγάλματα μηδένα ἐπὶ Ὀλυμπικῇ νίκῃ διδόναι χρήματα. 25 Εὐπόλου δὲ ὑστερόν φασιν Ἀθηναῖον Κάλλιππον ἀθλήσαντα πένταθλον ἐξωνήσασθαι τοὺς ἀνταγωνιζομένους χρήμασι, δευτέραν δὲ ἐπὶ ταῖς δέκα τε καὶ ἑκατὸν Ὀλυμπιάδα εἶναι ταύτην. ἐπιβληθείσης δὲ τῷ Καλλίππῳ καὶ τοῖς ἀνταγωνισαμένοις ζημίας ὑπὸ Ἡλείων, ἀποστέλλουσιν Ὑπερείδην Ἀθηναῖοι πείσοντα Ἡλείους ἀφεῖναι σφισὶ τὴν ζημίαν· ἀπειπόντων δὲ Ἡλείων τὴν χάριν, ἐχρῶντο ὑπεροψία τοιαῦδε ἐς αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε ἀποδιδόντες τὰ χρήματα καὶ Ὀλυμπίων εἰργόμενοι, πρὶν ἢ σφισὶν ὁ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς οὐ πρότερον ἔφησεν ὑπὲρ οὐδενὸς χρήσειν πρὶν ἢ τὴν ζημίαν ἀποδοῖεν Ἡλείοις. οὕτω δὴ ἀποδόντων ἐποιήθη τῷ Διὶ ἀγάλματα, ἕξ μὲν καὶ ταῦτα, γέγραπται δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἐλεγείᾳ οὐδέν τι δεξιώτερα ἐς ποίησιν ἢ τὰ ἔχοντα τὴν ζημίαν τὴν Εὐπόλου.	1 Als je naar het stadion gaat via de weg vanaf het Metroön, zie je aan je linkerkant aan de voet van de Kroniosberg, vlakbij de berg, een platform van steen met trappen in het midden. Bij dit platform zijn bronzen beelden van Zeus opgericht als wijgeschenken. Die zijn gemaakt met de geldboetes die werden opgelegd aan atleten die de regels van de spelen met de voeten hadden getreden, en ze worden door de lokale bevolking "Zanes" genoemd. De eerste groep van zes beelden werd opgericht in de 98ste olympiade. Eupolos van Thessalië had namelijk diegenen die aantraden voor het boksen omgekocht, Agetor van Arkadië, Prytanis van Kyzikenos en Phormion van Halikarnassos, de winnaar in de vorige spelen. Men zegt dat dit de eerste overtreding was van de atleten tegen de spelen en Eupolos en diegenen die van hem geschenken hadden aangenomen zijn de eersten die met een geldboete werden bestraft door de Eleërs. Twee van deze beelden zijn het werk van Kleon van Sikyon. Wie de andere vier gemaakt heeft, weet ik niet. Al deze beelden dragen gedichten behalve de derde en de vierde. Het eerste gedicht wil aantonen dat de Olympische overwinning moet worden behaald niet door geld maar door snelheid van voeten en lichaamskracht. Het tweede gedicht zegt dat het standbeeld werd opgericht als eerbewijs aan de godheid, door de godsvrucht van de Eleërs en om de atleten die de reglementen overtreden schrik in te boezemen. Het gedicht op het vijfde beeld heeft als bedoeling een lofbetuiging op de Eleërs, vooral om wille van de straf voor de bokkers; en het laatste geeft aan dat de beelden een les zijn voor alle Grieken dat niemand geld mag geven voor een Olympische overwinning. Ze zeggen dat na Eupolos de Athener Kallippos, die aantrad in de pentatlon, zijn tegenstanders had omgekocht met geld. Dit gebeurde in de 112de olympiade (332 v.C.). Toen aan Kallippos en zijn tegenstanders een boete werd opgelegd door de Eleërs, zonden de Atheners Hypereides om de Eleërs ervan te overtuigen de boete te laten vallen. Toen de Eleërs deze gunst weigerden, reageerden de Atheners zo hoogmoedig tegen hen dat ze de boete niet betaalden en wegbleven van de Olympische spelen, tot de god in Delphi weigerde hen nog langer orakels te geven totdat ze de boete aan de Eleërs hadden betaald. Daarom betaalden ze de boete en werden er standbeelden voor Zeus gemaakt, ook dit keer zes. Daarop stonden gedichten geschreven die op geen enkele manier beter origineler waren dan die met de straf voor Eupolos. 5 10 15 20 25 30 35

Tekst B - Pausanias VI, 21.12-14

1	Χρήμασι δὲ ὑπὸ Ἡλείων ἕτεροί τε ὕστερον καὶ Ἀλεξανδρεὺς ἐζημιώθη πύκτης Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς διακοσίαις ὀγδόῃ τε καὶ δεκάτῃ. Ὄνομα μὲν τῷ ζημιωθέντι Ἀπολλώνιος, ἐπικλήσις δὲ ἦν Ῥάντης· καὶ πῶς καὶ ἐπιχώριον τὸ ἐς τὰς ἐπικλήσεις τοῖς Ἀλεξανδρεῦσιν ἔστιν. Οὗτος ὁ ἀνὴρ ἀδικεῖν ὑπὸ	1	Later werden nog anderen door de Eleërs beboet, zo werd ook een Alexandrijnse bokser een boete opgelegd in de 218de olympiade. De naam van de man was Apollonios, zijn bijnaam was 'Spuiter'. Bijnamen zijn typisch voor de Alexandrijnen. Deze man was de eerste Egyptenaar die werd
5	Ἡλείων κατεγνώσθη πρῶτος Αἰγυπτίων· κατεγνώσθη δὲ οὐ δοῦναι χρήματα ἢ λαβεῖν αὐτός, ἀλλὰ τοιόνδε ἄλλο ἐς τὸν ἀγῶνα ἐξυβρίσαι. Ἀφίκετο οὐκ ἐς τὸν εἰρημένον καιρόν, καὶ αὐτὸν ὑπὸ Ἡλείων πειθομένον τῷ νόμῳ ἐλείπετο τοῦ ἀγῶνος εἴργεσθαι· τὴν γὰρ οἱ πρόφασιν, ὡς ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις ὑπὸ ἀνέμων κατείχεται ἐναντίων, Ἡρακλείδης γένος καὶ	5	veroordeeld voor een overtreding door de Eleërs. Hij werd niet veroordeeld voor het geven of ontvangen van geld, maar voor volgende overtreding tegen de spelen. Hij kwam niet aan binnen de voorgeschreven tijd en het gevolg was dat hij door de Eleërs, die gehoorzamen aan de wet, werd uitgesloten van de spelen. Zijn excuus, dat hij door tegenwinden werd opgehouden op de
10	αὐτὸς Ἀλεξανδρεὺς ἤλεγχεν ἀπάτην οὕσαν· ὑστερήσαι γὰρ χρήματα ἐκ τῶν ἀγῶνων αὐτὸν ἐκλέγοντα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Οὕτω δὲ τὸν τε Ἀπολλώνιον καὶ εἰ δὴ τις ἄλλος ἦκεν οὐ κατὰ προθεσίαν τῶν πυκτῶν, τοὺτους μὲν οἱ Ἡλεῖοι τοῦ ἀγῶνος ἀπελαύνουσι, τῷ Ἡρακλείδῃ δὲ τὸν στέφανον παριᾶσιν ἀκοντί· ἐνταῦθα ὁ Ἀπολλώνιος κατεσκευάσατό τε τοῖς ἰμάσιν ὡς ἐς μάχην	10	10 Cycladische eilanden, ontmaskerde Herakleides, een andere Alexandrijn, als een leugen. Hij was te laat omdat hij geldprijzen had verzameld op spelen in Ionië. Daarom werden Apollonios en alle andere bokscers die niet binnen de voorgeschreven tijd aankwamen door de Eleërs uitgesloten van de spelen. Ze kenden Herakleides de krans toe zonder dat hij ervoor moest vechten. Daarop trok Apollonios zijn bokshandschoenen aan als voor de match, liep op
15	καὶ ἐσδραμῶν ἐπὶ τὸν Ἡρακλείδην ἤπτετο ἐπικειμένου τε ἤδη τὸν κότινον καὶ καταπεφευγός ἐς τοὺς Ἑλλανοδίκας. Τοῦτω μὲν δὲ ἔμελλε τὸ κοῦφον τοῦ νοῦ βλάβος μέγα ἔσεσθαι.	15	15 Herakleides af en gaf hem een dreun, terwijl die de krans al op zijn hoofd had en zijn toevlucht had gevonden bij de hellanodikai. Zijn dwaas gedrag leverde hem een grote boete op.

Tekst C - Pausanias, VI, 20.16-18

1	Θαῦμα μὲν δὴ καὶ ἄλλως ἐν οὐδενὸς λόγῳ τὸν θεὸν θέσθαι τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ δέξασθαι τινα ἢ δοῦναι δῶρα ἐπὶ τῷ ἀγῶνι· μείζονος δὲ ἔτι θαύματος, εἴ γε καὶ αὐτῶν ἐτόλμησεν ἤδη τις Ἡλείων. Λέγεται δὲ ὡς Δαμόνικος τολμήσειεν Ἡλεῖος δευτέρᾳ πρὸς ταῖς ἑκατὸν καὶ ἐνεήκοντα Ὀλυμπιάδι· συνεστηκέναι μὲν γὰρ παλαιόντας ἐπὶ τῷ στεφάνῳ τὸν τε τοῦ Δαμονίκου παῖδα Πολύκτορα καὶ Σώσανδρον γένος Σμυρναῖον, ὁμώνυμον τῷ πατρί· Δαμόνικον δέ, ἅτε περισσῶς ἐπιθυμοῦντα γενέσθαι τῷ παιδί τὴν νίκην, δοῦναι τοῦ Σωσάνδρου τῷ πατρί χρήματα. Ὡς δὲ ἐγεγόνει τὰ πραχθέντα ἔκπυστα, ἐπιβάλλουσι οἱ Ἑλλανοδίκαί τῃ μίαν, ἐπιβάλλουσι δὲ οὐ τοῖς παισίν, ἀλλὰ ἐς τοὺς πατέρας ἔτρεψαν τὴν ὀργήν· οὕτω γὰρ δὴ καὶ ἠδίκουν. ἀπὸ ταύτης τῆς ζημίας ἀγάλματα ἐποιήθη· καὶ τὸ μὲν ἐν τῷ Ἡλείων ἀνάκειται γυμνασίῳ, τὸ δὲ τῆς Ἄλτεως πρὸ τῆς Ποικίλης στοᾶς καλουμένης, ὅτι ἦσαν ἐπὶ τῶν τοίχων γραφαὶ τὸ ἀρχαῖον. Εἰσὶ δ' οἱ τὴν στοᾶν ταύτην καὶ Ἥχοῦς ὀνομάζουσι· βοήσαντι δὲ ἀνδρὶ ἐπτάκις ὑπὸ τῆς ἠχοῦς ἢ φωνῆ, τὰ δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἔτι ἀποδίδοται.	1	Het is sowieso niet te begrijpen dat mensen de god in Olympia onteren door geschenken te geven of te ontvangen voor de spelen, maar het is nog minder begrijpelijk als zelfs een van de Eleërs zelf dit zou durven. Er wordt gezegd dat de Eleër Damonikos dit waagde in de 192ste olympiade. Polyktor, Damonikos' zoon, stond immers opgesteld tegenover Sosander, zoon van Sosander, uit Smyrna, in de finale van het worstelen. Omdat Damonikos ontzettend graag wilde dat zijn zoon de overwinning behaalde, gaf hij geld aan de vader van Sosander. Toen deze afspraak uitlekte, legden de hellanodikai een straf op. Ze bestrafden niet de jongens, maar richtten hun woede op de vaders. Dezen waren immers in overtreding. Van deze boete werden beelden gemaakt. Eén is opgericht in het gymnasium in Elis, het andere staat in de Altis, voor de zuilengang die 'de veelkleurige' genoemd wordt, omdat er in vroegere tijden schilderijen op de muren stonden. Sommigen noemen hem de zuilengang van Echo, want als je roept, hoor je hier zevenmaal de echo van je stem, en soms nog meer.
5	Παγκρατιαστὴν δὲ φασιν Ἀλεξανδρέα, ὄνομα δὲ εἶναι οἱ Σαραπίωνα, τοῦτον ἐν Ὀλυμπιάδι τῇ πρώτῃ μετὰ τὰς διακοσίας ἐς τοσοῦτο δεῖσαι τοὺς ἀνταγωνιστὰς ὥστε ἡμέρα μῆ πρότερον ἢ ἐσκληθήσασθαι τὸ παγκράτιον ἔμελλεν ἀποδράντα οἴχεσθαι. Τοῦτον ζημιωθέντα ἐπὶ δειλίᾳ μόνον τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων καὶ αὐτῶν μνημονεύουσιν Αἰγυπτίων.	5	5 Ze vertellen dat een Alexandrijnse pankratiast - hij heette Sarapion - in de 201ste olympiade zo'n schrik had van zijn tegenstanders dat hij één dag voor hij werd opgeroepen voor het pankration, van plan was weg te lopen. Volgens de verslagen is hij de enige Egyptenaar, de enige van alle mensen zelfs, die een boete kreeg voor zijn lafheid.
10		10	
15		15	
20		20	

<https://businessam.be/de-15-grootste-fraudeurs-op-de-olympische-spelen/>

De 15 grootste fraudeurs op de Olympische Spelen

05/09/2018 8 min lezen door wouter.veeckmans@gmgroup.be

Er wordt gefluisterd dat verschillende Russische teams op de Olympische Spelen vals gespeeld hebben, onder wie gewichtheffers. Ze mochten uiteindelijk niet meer meedoen aan de competitie na een dopingschandaal. Maar vals spelen is helemaal niets nieuws op de Olympische Spelen. Van identiteitsfraude tot alcoholgebruik, dit zijn de 15 grootste schandalen op de competitie.

1. Dora Ratjen (Berlijn, 1936)

Nationaliteit: Duits

Sport: atletiek

Dora Ratjen kwam in 1939 op de Zomerspelen van Berlijn uit als vierde in de hoge sprong van de vrouwen. In 1939 brak ze het record hoogspringen tijdens het Europese Atletiekkampioenschap. Er was maar één probleem: Dora werd als meisje opgevoed, maar ze was eigenlijk geboren als man. Toen de organisatoren daarachter kwamen, werd ze gedwongen om haar medailles terug te geven. Verder werd haar record geschrapt en moest ze haar naam veranderen naar Heinrich.

2. Ortrun Enderlein (Grenoble, 1968)

Nationaliteit: Oost-Duits

Sport: sleeën

Het Oost-Duitse sleeteam was erg succesvol op de Olympische Spelen van 1968 in de Franse stad Grenoble. Ortrun Enderlein won de gouden medaille en haar teammates eindigden tweede en vierde. Haar concurrenten waren echter achterdochtig omdat het team zich altijd pas vlak voor de wedstrijd liet zien en daarna bijna meteen vertrok. Wat bleek na een onderzoek? Het team verwarmde de rails van hun sleeën vlak voor de race om op die manier sneller te kunnen glijden. Het team werd gediskwalificeerd en moest zijn medailles teruggeven.

3. Boris Onischenko (Montreal, 1976)

Nationaliteit: Russisch

Sport: schermen

Onisjtsjenko, een militair uit het Rode Leger, nam deel aan de Olympische Zomerspelen van 1968, 1972 en 1976. In 1968 won hij zilver met het team; in 1972 won hij zilver in de individuele competitie en goud met het team. Tijdens de spelen van 1976 in Montréal werd hij echter bij het schermen gediskwalificeerd wegens valsspelen. Tijdens een gevecht tegen een Brit merkte de Britse kapitein Jeremy Fox op dat het wapen van Onischenko een treffer aangaf hoewel hij zijn tegenstander niet had geraakt. De Britten dienden een klacht in. Het bleek dat de degen van Onisjtsjenko gemanipuleerd was. In de handgreep van zijn wapen was een knop aangebracht waarmee hij de elektrische stroomkring kon sluiten die een treffer aanduidt – wat normaal enkel kan gebeuren wanneer de tip van het wapen contact maakt met de tegenstander. Onisjtsjenko werd gediskwalificeerd en het Sovjet-Russische team, groot favoriet voor het goud, werd uit de uitslag verwijderd. Zijn teamgenoten mochten wel verder deelnemen in de individuele competitie.

Het geval-Onisjenko was een “schandaal van de eerste orde”. Hoewel hij enkel voor het schermen was gediskwalificeerd en in principe nog mocht deelnemen aan de volgende proef, zette de Sovjet-Russische ploegleiding Onisjtsjenko onmiddellijk uit de ploeg en op een vliegtuig terug naar Kiev. Dit betekende meteen het einde van zijn sportieve carrière.

4. Madeline De Jesus (Los Angeles, 1984)

Nationaliteit: Puerto Ricaans

Sport: atletiek

Madeline De Jesus werd in 1984 op de Olympische Spelen in Los Angeles getroffen door een peesblessure. Omdat ze schrik had niet aan de volgende wedstrijd te mogen of kunnen meedoen, bedacht ze een plan.

Haar tweelingzus Margaret, die ook een atlete was en naar Madeline keek vanuit het publiek, kreeg een speciale opdracht. De twee zussen ruilden van plaats voor de volgende ronde, wat het Puerto Ricaans team een groot voordeel opleverde. Toen de coach van Madeline erachter kwam, trok hij het hele team terug uit de competitie.

5. Ben Johnson (Seoul, 1988)

Nationaliteit: Canadees

Sport: atletiek

Johnson won op de Olympische Spelen van 1988 in Seoul de gouden medaille voor de 100 meter sprint. Hij brak ook het wereldrecord. Helaas voor hem testte hij na de race positief op het gebruik van steroïden. Hij werd gedwongen om zijn medaille terug te geven, maar mocht wel aan andere wedstrijden nog deelnemen. Maar in 1993 werd Ben Johnson opnieuw betrapt op het gebruik van steroïden. Daarna werd hem voor het leven verboden om nog professioneel te sporten.

© wiki

6. Michelle Smith (Atlanta, 1996)

Nationaliteit: Iers

Sport: zwemmen

Michelle Smith schreef geschiedenis. Ze was de eerste Ierse vrouw die ooit een gouden medaille won in 1996. Ze ging na de Olympische Spelen in de Amerikaanse stad Atlanta naar huis met drie gouden medailles en een bronzen medaille. Later kwamen onderzoekers erachter dat Michelle Smith tijdens de wedstrijden alcohol gebruikt had om ervoor te zorgen dat haar urinetest vertekend was. Op die manier wou ze vermijden om positief te testen op haar drugstest. Ze mocht achteraf wel haar medailles houden.

7. Marion Jones (Sydney, 2000)

Nationaliteit: Amerikaan

Sport: atletiek

Marion Jones had veel succes op de Olympische Spelen in 2000 in de Australische stad Sydney. Ze won twee bronzen medailles en drie gouden medailles. Ze werd de eerste vrouw die op één wedstrijd atletiek zo veel medailles won. Jones ontkende altijd dat zij steroïden gebruikt had en ze heeft alle drugstests met glans doorstaan. Maar in 2007 gaf ze toch toe dat zij steroïden gebruikt had in de aanloop naar de Games van Sydney.

Ze raakte al haar medailles kwijt, mocht twee jaar lang niet meer aan de competitie deelnemen en moest zes maanden naar de gevangenis omdat ze gelogen had tegen federale aanklagers die het gebruik van prestatiebevorderende substanties onderzochten.

8. Zuid-Koreaanse, Indonesische en Chinese badmintontteams (Londen, 2012)

Nationaliteit: Zuid-Koreaans, Indonesisch en Chinees

Sport: badminton

Het gebeurt niet vaak dat professionele sporters met opzet verliezen, maar af en toe is het prijs. Acht badmintonspelers werden van de tribune gejoeld omdat ze met opzet het pluimpje in het net sloegen.

De Zuid-Koreaanse team, één Chinees team en één Indonesisch team werden gediskwalificeerd en ze werden ervan beschuldigd de sport badminton te misbruiken en te vernederen.

9. Cameron Van Der Burgh (Londen, 2012)

Nationaliteit: Zuid-Afrikaan

Sport: zwemmen

Cameron Van Der Burgh had goud gewonnen en een wereldrecord gebroken in de finale van de 100 meter borstslag op de Olympische Spelen in Londen van 2012. Later gaf hij toe dat hij tijdens de wedstrijd een aantal vlanderslagen gedaan had om zijn concurrenten voor te zijn. Nochtans mogen professionele zwemmers bij de borstslag maar één soort slag gebruiken, maar Van Der Burgh gebruikte er dus drie. Hij mocht zijn medaille houden, maar vanaf nu worden zwemwedstrijden onder het water gefilmd om er zeker van te zijn dat niemand vals speelt.

10. Fred Lorz (St. Louis, 1904)

Nationaliteit: Amerikaan

Sport: atletiek

Fred Lorz won de marathon op de Olympische Spelen van 1904 in de Amerikaanse stad St. Louis. Hij eindigde met een tijd van drie uren en dertien minuten. De man met de zilveren medaille kwam ongeveer een kwartier later aan. Hij had al op de foto gestaan met Alice Roosevelt, de dochter van de toenmalige, Amerikaanse president Theodore Roosevelt. Fred Lorz was zich al aan het voorbereiden op de medailleceremonie, maar net op tijd kwam men erachter dat Lorz bijna de helft van de racetijd niet in beeld was. Wat bleek nu: Lorz viel na 9 mijl of 14,5 kilometer uit de race en werd 11 mijl of bijna 18 kilometer verder afgezet door zijn trainer. Toen de auto het begaf, ging Lorz te voet verder naar het stadion. Hij werd door het publiek toegejuicht als winnaar en besloot om te doen alsof zijn neus bloedde. Fred Lorz beweerde later dat het maar “een grapje” was.

11. Ewa Klobukowska (Tokio, 1964)

Nationaliteit: Pools

Sport: atletiek

In 1964 werden geslachtstesten geïntroduceerd op de Olympische Spelen in Tokio. Daardoor verloor de sprintster Ewa Klobukowska, die een bronzen medaille gewonnen had, haar titels. De reden: “Ze heeft één chromosoom teveel.”

2. Hans-Gunnar Liljenwall (Mexico City, 1968)

Nationaliteit: Zweeds

Sport: moderne vijfkamp

1968 was het eerste jaar dat atleten een drugstest moesten laten afnemen op de Olympische Spelen. De moderne vijfkamper Hans-Gunnar Liljenwall moest zijn bronzen medaille uit de categorie schieten afgeven. Toch had de atleet geen steroïden genomen. De Zweedse atleet werd de eerste persoon ooit die een drugstest niet doorkwam op de Olympische Spelen. Hij had twee biertjes gedronken om zijn zenuwen onder controle te krijgen voor de wedstrijd.

13. Dong Fanxiao (Sydney, 2000)

Nationaliteit: Chinees

Sport: turnen

Turners zijn bijna altijd erg jong en sommige landen hebben minderjarige turners op de Olympische Spelen geïntroduceerd om toch maar te kunnen winnen. De zogezegd 17-jarige atlete Dong Fanxiao deed mee in het vrouwenteam van China op de Olympische Spelen van 2000 in Sydney.

Maar de jury was niet overtuigd dat de sportster wel effectief 17 jaar was. Uit haar officiële papieren bleek dat Dong Fanxiao inderdaad in 1983 geboren was, maar later, na verder onderzoek, raakte bekend dat ze eigenlijk in 186 geboren was en dus amper 14 jaar oud was. Het resultaat: China werd gedwongen om de bronzen medaille van haar team op te geven.

14. Bertil Sandstrom (Los Angeles, 1932)

Nationaliteit: Zweeds

Sport: dressuur

Bertil Sandstrom is officieel tweede geëindigd op de Olympische Spelen van 1932 in Los Angeles. Maar een rechter besliste later dat hij “klikkende geluiden” maakte om zijn paard illegaal op te jagen. Sandstrom heeft die beschuldiging altijd ontkend en stelde dat het geluid kwam van zijn lederen laarzen die heen en weer bewogen. De rechtbank geloofde daar echter geen snars van en Sandstrom kreeg de laatste plaats in de race.

15. Park Si-Hun (Seoul, 1988)

Nationaliteit: Zuid-Koreaans

Sport: boksen

De Zuid-Koreaanse bokser Park Si-Hun was bijna twee keer bewusteloos geslagen en er werd bedreigd om hem te diskwalificeren omdat hij zichzelf niet behoorlijk verdedigde in de match tegen zijn Amerikaanse rivaal Roy Jones Jr. Uiteindelijk werd Park Si-Hun door de jury toch uitgeroepen tot winnaar en het publiek was in schok.

Uit een later onderzoek is gebleken dat drie van de vijf juryleden, die voor Park Si-Hun gestemd hadden, in de aanloop van de wedstrijd gedineerd hadden op kosten van Zuid-Koreaanse ambtenaren. Park Si-Hun werd zelf niet gestraft voor het voorval, maar de corrupte juryleden werden wel ontslagen.

<https://www.trouw.nl/nieuws/de-vervlogen-idealen-van-pierre-de-coubertin~ba5dcd65/>

De vervlogen idealen van Pierre de Coubertin

Geraadpleegde bronnen: Pierre de Coubertin, The Olympic Humanist, Canrado Durántez. The Modern Olympics, Peter J. Graham, Horst Ueberhorst. The Olympic Crisis, John Hoberman. Sport en Vrede, Nederlandse Katholieke Sportfederatie.

ROB VELTHUIS 16 juli 1996, 0:00

Dromen, het zwakke punt van De Coubertin, de oprichter van wat 's wereld meest aansprekende besloten club is geworden, het Internationaal Olympisch Comité. Zo er oorlogen moesten worden uitgevochten, ze zouden volgens hem 'humaner' verlopen indien de legers uit sporters zouden bestaan. Zelfs in 1936 werd de Fransman niet wakker, toen Hitler het evenement misbruikte ter promotie van zijn nationaal socialisme. "Het imposante succes van de Berlijnse Spelen heeft het Olympisch ideaal geweldig gediend", verklaarde de Baron na afloop. Zelf bezocht hij de Spelen sinds 1924 niet meer, maar hij schreef Hitler persoonlijk een brief om hem zijn felicitaties over te brengen.

Scherp stond die werkelijkheid van '36 en volgende jaren afgetekend tegen de idealen zoals de Olympische beweging die bij haar oprichting op 23 juni 1894 verwoordde:

- door sportbeoefening de ontwikkeling bevorderen van morele en lichamelijke kwaliteiten;
- de jeugd door sport opvoeden in een geest van verdraagzaamheid en vriendschap om te komen tot een betere en verdraagzamer wereld;
- door het uitdragen van de Olympische idealen te komen tot betere internationale verhoudingen;
- de atleten van de wereld uitnodigen voor een vierjaarlijks sportfestijn: de moderne Olympische Spelen.

De filosofie die De Coubertin via zijn Olympische beweging wilde uitdragen stoelt op twee pijlers: de klassieke Olympische Spelen uit de Griekse oudheid en het Engelse en Amerikaanse sportsysteem voor studenten. De Coubertin zag in de Engelse sport-gentleman de moderne versie van de Griekse modelatleet.

Voor zover valt na te gaan vonden de eerste Klassieke Spelen plaats in 776 voor Christus in de heilige vallei van Olympia. Ze werden bijna 300 maal gevierd alvorens ze in 393 werden verboden door keizer Theodosius. Het professionalisme was toen al eeuwenlang gemeengoed. In eerste aanleg kregen de winnaars een lauwerkrans op het hoofd; bij drie triomfen werd de atleet in Olympia vereeuwigd in een beeld. Tijden, afstanden en records werden pas 500 voor Christus ingevoerd, daarvoor was slechts het plezier van de onderlinge wedijver tijdens het naakt sporten van belang.

De sportmanifestatie viel samen met religieuze ceremonies ter ere van de oppergod Zeus en was slechts toegankelijk voor bewoners van de Helleense wereld. Althans het mannelijke deel ervan, vrouwen die werden betrappt op het bezoeken van het gebied, werden van rotsen geworpen of gestenigd. De vierjaarlijkse Spelen vormden een ontmoetingsplaats voor handelsbesprekingen, het uitdragen van wetenschappelijke theorieën, diplomatieke besprekingen en kunstbeoefening. Oorlogen werden ten tijde van de Spelen stilgelegd (de godsvrede) om deelnemers een veilige aan- en afreis te garanderen. Deze Helleense sport- en spelcultuur verbrokkelde met de invoering van het professionalisme - met doping en omkoping als gevolg - en invloeden van buiten, met name van de Romeinen.

De Helleense wereld vormt een soort gemenebest, waarin gemeenschappelijke culturele, godsdienstige en samenlevingsaspecten een belangrijke rol spelen. Een totaal andere cultuur dan de onze, waardoor het twijfelachtig is of de Klassieke Spelen wel een voorbeeld voor de moderne samenleving konden zijn. De Coubertin idealiseerde echter het romantische beeld dat van die tijd bestond. De Fransman beschouwde sport als katalysator voor vrede, zijn Spelen zouden de internationale verstandhouding tussen landen en volkeren verbeteren.

Aanvankelijk zette de Baron zich in voor zijn eigen nationale samenleving. De Coubertin stamt uit een rijke familie van Italiaanse afkomst die in 1471 in de adelstand werd verheven. Hij studeerde in Parijs politieke wetenschap en reisde veel naar Amerika en Engeland. Daar deed hij zijn kennis op van het sportsysteem op de scholen en universiteiten.

De Coubertin was zoals zoveel van zijn generatiegenoten getraumatiseerd door de Frans-Pruisische oorlog van 1870. Het verwerken van de nederlaag werd bemoeilijkt door het slechte sociale klimaat. Volgens De Coubertin konden de Fransen

door sport hun eigenwaarde terugkrijgen en daardoor weer, zoals Engeland, een sterk koloniaal bolwerk worden. Door sport zouden lichamelijke en morele kwaliteiten gelijkmatig worden ontwikkeld, sportieve competitie zou bijdragen aan wederzijdse waardering, respect en verdraagzaamheid. Toen zijn ideeën in eigen land niet aansloegen, begon De Coubertin internationaal te denken en groeide het idee om de Olympische Spelen nieuw leven in te blazen.

Incidenteel waren er al wel eens wat plaatselijke activiteiten op poten gezet, zoals de Nationale Griekse Olympische Spelen in de negentiende eeuw en de tweedaagse Engelse Olympische Spelen tussen 1620 en 1860. Maar toen De Coubertin in 1892 voor het eerst in het openbaar zijn Olympische opvoedingsplan kenbaar maakte, wilde hij zoveel mogelijk landen bereiken. Twee jaar later stelde hij het Internationaal Olympisch Comité samen uit financieel onafhankelijke mannen die internationalisme boven nationalisme stelden. Met als decreet dat het bestuur eeuwig zijn eigen leden zou aanwijzen. De stichter zag zelf Parijs in 1900 als eerste locatie voor de Spelen. De Griek Demitrius Bikelas overtuigde als eerste IOC-voorzitter zijn bestuur ervan dat de primeur op historische grond in Athene thuishoorde.

Wat de Coubertin met de Spelen voorhad, was niet de vorm waarin ze nu zijn gegoten. Zijn vrees was dat zij zouden uitgroeien tot een verzameling wereldkampioenschappen. “De Spelen vormen een vierjaarlijks festival van de alomvattende jeugd, de bloei van de mensheid, een festival van opperste krachtsinspanning, veelzijdige ambities en alle vormen van jeugdige activiteit gevierd door elke opeenvolgende generatie die is gearriveerd op de drempel van volwassenheid.”

Daarbij past soberheid. In 1925, bij zijn aftreden als IOC-voorzitter, waarschuwde hij dat het de verkeerde kant opging. Hij zag schoonheid en kunst steeds meer plaats maken voor overwinningsdrang. Voorts vond hij dat de lengte en de kosten van de Spelen aan banden moesten worden gelegd. Te veel luxe - waarin de huidige Olympische regenten baden - zou leiden tot “toenemende sociale verschillen”.

De moderne Spelen kwamen van de grond in een tijd waarin verwoed discussie werd gevoerd over prof- en amateursport. Die is onlosmakelijk met de Spelen verbonden gebleven, ook nu ze 'open' zijn. De huidige artiesten krijgen op de Spelen immers nog altijd niet betaald voor hun diensten. Voor De Coubertin, die er voor zorgde dat sporters hun reis- en verblijfkosten niet zelf hoefden te betalen, bleven betalingen taboe, ofschoon hij zich niet altijd een als puritein uitte. Hij was van mening dat veel sporters ten onrechte het stempel professional droegen. “Voor mij is sport een religie met zijn eigen kerk, dogma's en dienst. Maar boven alles is het een religieus gevoel en het lijkt me even kinderachtig om een voorbehoud te maken voor een atleet die vijf franc heeft ontvangen, als een koster van een parochie als ongelovige te beschouwen omdat hij een salaris ontvangt om op de kerk te passen.” Vlak voor zijn dood zei hij zelfs de geringste interesse te hebben verloren in het amateurvraagstuk.

Dat hadden zijn opvolgers niet. Tot in 1988 de Spelen geleidelijk werden opengesteld voor professionals, was amateurisme een voortdurende bron van discussie. Met de deelneming van het Oostblok vanaf 1952 deed het staatsamateurisme zijn intreden en waren de Spelen goedbeschouwd 'open'. Om het onmiskenbare voordeel van dat 'beroepsamateurisme' te beschermen, kantte het Oostblok zich tegen elke opening die naar professionalisme riekte. Het bleek kortom onmogelijk een sluitende regel te ontwerpen voor de uiteenlopende ideologieën van de leden. Nu sportmiljonairs deelnemen, is sprake van een omgekeerde situatie. Al jaren doet het IOC pogingen de Spelen te verrijken met de beste voetballers van de wereld, maar de FIFA blokkeert dat streven om haar eigen WK te beschermen.

Onverbeterlijk was de Baron bij het weren van vrouwen. Hij meende dat de glorie van een vrouw het meest tot haar recht komt door het aantal kinderen dat ze baart, en wat de sport aangaat, haar grootste vaardigheid was haar zoons te stimuleren uit te blinken. De Spelen waren volgens De Coubertin “De plechtige en periodieke geestvervoering van mannelijke atletiek met internationalisme als basis, loyaliteit als middel, kunst als omlijsting en vrouwelijk applaus als beloning”.

Uitgerekend de organisatoren van Parijs hadden in 1900 tot verbijstering van De Coubertin met tennis en golf plaats voor vrouwen ingeruimd. 'Officieel' stond vrouwensport pas in 1912 in Stockholm op het programma (tennis en zwemmen), maar het zou nog zestien jaar strijd vergen om atletiek op de kalender te krijgen. Het was haast symbolisch dat tijdens die Amsterdamse Spelen in 1928 De Coubertin voor het eerst ontbrak op en rond het sportterrein.

Twintig jaar later was Fanny Blankers-Koen een verschijning van een andere planeet, toen ze als moeder van twee kinderen vier gouden medailles won. De vrouwensport nam pas een vlucht met de intrede van het Oostblok in 1952. Er moest worden opgebokst tegen voorzitter Brundage, die nog twintig jaar lang een rem zette op de emancipatie. Van 1920 tot 1972 kroop het percentage deelnemende vrouwen van twee naar 23 procent.

Lag oorspronkelijk de nadruk op het samen sporten door deelnemers uit alle landen, al snel kregen de Spelen met het vormen van landenploegen het huidige karakter van nationaal machtsvertoon. De mondiale belangstelling groeide, het belang van medaille-klassementen werd steeds hoger aangeslagen en er ontstond een atmosfeer waarin politiek prestige in de sportarena het voornaamste doel was. Zelfs het binnenhalen van de Spelen werd een strijd op zich. Amsterdam wordt genoemd als eerste Spelen die als nationaal promotiemiddel werden gebruikt. Het land van Calvijn gooide er in 1928 twee miljoen gulden tegenaan, hetgeen binnen de eigen grenzen veel kritiek ontlokte.

Berlijn '36 is het eerste uitgesproken voorbeeld van politiek misbruik. Er is dan definitief een kloof geslagen tussen de oorspronkelijke idealen zoals De Coubertin die formuleerde en de harde werkelijkheid van de steeds politieker wordende wereld. Die verwijdering bereikte in de jaren zestig, zeventig en tachtig nieuwe dieptepunten in de tweestrijd communisme-kapitalisme. Het ontaardde in twee omvangrijke politieke boycotts die het einde van de Spelen leken in te luiden: in 1980 toen onder meer de Amerikanen niet in Moskou verschenen wegens de Sovjet-inval in Afghanistan, en in 1984 toen het Oostblok en Cuba als tegenzet het evenement in Los Angeles ontlieden.

De Olympische regenten bleven doen alsof ze boven de politiek verheven waren, zoals in 1972 in München ten overvloede duidelijk werd. Na het bloedbad onder Israëliërs tijdens een gijzelingsactie van Palestijnse terroristen, sprak Brundage de legendarische woorden: *The Games must go on*. Lang slaagde het IOC er inderdaad in neutraal te blijven, vooral door het negeren van politiek. Tot zij in 1968 bezweek voor de druk en vooral in haar eigen belang besloot Zuid-Afrika en Rhodesië uit te sluiten. Maar een motie verwierp om nationale vlaggen en volksliederen te verbieden. De regel van 1975: 'geen discriminatie toegestaan tegen land of persoon op grond van ras, religie of politiek', gaf het IOC een middel om zich van nationale misstanden te kunnen afwenden. En het idealistische beginsel 'sport voor iedereen' te negeren.

In zijn memoires feliciteert De Coubertin zijn club met haar kwaliteit "de kameleon spelen". Het IOC trachtte haar kwetsbaarheid te verminderen door zich aan te passen, niet door idealen te volgen. Volgens een medebestuurder was De Coubertin "bereid concessies in publicatie en actie te doen aan iedereen zolang de Spelen maar in stand bleven." Zijn opvolgers zouden zich daar aan houden. Heeft ook de huidige IOC-voorzitter Samaranch niet veel weg van een kameleon? De Catalaan steunde in de jaren dertig en veertig de Spaanse dictator Franco in woord en daad en speelt nu aan de hand van de commercie de vredesduif. Die de in '80 bijna failliete Spelen tot een geldmachine verbouwde. Bijvoorbeeld door het jubileum van honderd jaar Spelen niet te vieren op de plaats van oorsprong maar ze te verkopen aan Coca Cola. Aan Atlanta, waar in dit jaargetijde sport bedrijven in de buitenlucht een kwelling zal blijken in plaats van een genot.

De Britse oud-Olympisch atleet en historicus John Lucas noemt De Coubertin een "man van monumentale ambivalentie" en zijn publicaties "een martelend labyrint van inconsequenties". Vooral omdat hij geen scheidslijn kon trekken tussen zijn twee levenswerken: de wereldwijde verbreiding van lichamelijke opvoeding en het vergroten van de draagwijdte van de Spelen. Hij hoopte dat de deelnemers aan de Spelen invloed zouden hebben op de gezondheid en fitheid van de massa. Lucas: "Door al zijn geschriften beweegt De Coubertin zich tussen de zorg om een gelijk lichamenlijk welzijn voor de massa en die voor 's werelds beste atleten. Ik geloof dat De Coubertin zichzelf een enorme staat van grootheid onthield in zijn falen de Spelen te zien als een zeldzame verzameling van kampioenen - mannen en vrouwen - die een bijzondere behandeling verdienen en eisen. Zijn al te standvastige gewoonte om dezelfde criteria, gedragsregels en filosofie toe te schrijven aan zowel Olympische atleten als recreatieve sportmensen, was de enige grote zwakheid van deze Olympische filosoof."

Toen de Baron in 1937 stierf, werd zijn lijk overeenkomstig zijn wens gedeeld. Zijn lichaam werd begraven in Zwitserland, het land dat in tegenstelling tot Frankrijk zijn werk begrip en onderdak gaf. Zijn hart rust in het heiligdom van Olympia.